

"Батыс Қазақстан облысы Шыңғырлау ауданының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімінің аудандық орталықтандырылған кітапхана жүйесі" коммуналдық мемлекеттік мекемесінің жарғысын (жалпы ережесін) бекіту туралы

Батыс Қазақстан облысы Шыңғырлау ауданы әкімдігінің 2026 жылғы 22 сәуірдегі № 60 қаулысы

Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы" Заңына сәйкес және Қазақстан Республикасы Әділет министрінің 2017 жылғы 28 қыркүйектегі № 1202 бұйрығымен бекітілген Мемлекеттік мекеме туралы үлгілік жарғысын (жалпы ережесін) басшылыққа ала отырып аудан әкімдігі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Осы қаулының қосымшасына сәйкес "Батыс Қазақстан облысы Шыңғырлау ауданының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімінің аудандық орталықтандырылған кітапхана жүйесі" коммуналдық мемлекеттік мекемесінің жарғысы (жалпы ережесі) бекітілсін.

2. "Батыс Қазақстан облысы Шыңғырлау ауданының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімінің аудандық орталықтандырылған кітапхана жүйесі" коммуналдық мемлекеттік мекемесі заңнамамен белгіленген тәртіпте:

- осы қаулыны ресми жариялауды және Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін "Қазақстан Республикасының заңнама және құқықтық ақпарат институты" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жіберуді;

- осы қаулыны Шыңғырлау ауданы әкімдігінің интернет-ресурсында орналастыруды;

- осы қаулыдан туындайтын өзге де қажетті шараларды қабылдауды қамтамасыз етсін.

3. Шыңғырлау ауданы әкімдігінің 2009 жылғы 25 желтоқсандағы № 315 қаулысымен бекітілген "Шыңғырлау аудандық орталықтандырылған кітапхана жүйесі" мемлекеттік мекемесінің Ережесі жойылсын.

4. Осы қаулының орындалуын бақылау аудан әкімі аппаратының басшысы А. Бисембаевке жүктелсін.

5. Осы қаулы оның алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Аудан әкімі

М. Өмірәлиев

Шыңғырлау ауданы әкімдігінің
2026 жылғы "22" сәуірдегі
№ 60 қаулысына қосымша

"Батыс Қазақстан облысы Шыңғырлау ауданының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімінің аудандық орталықтандырылған кітапхана жүйесі" коммуналдық мемлекеттік мекемесі туралы Жарғы (жалпы ереже)

1. Жалпы ережелер

1. "Батыс Қазақстан облысы Шыңғырлау ауданының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімінің аудандық орталықтандырылған кітапхана жүйесі" коммуналдық мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – мемлекеттік мекеме) функцияларын жүзеге асыру үшін мекеме ұйымдық құқықтық нысанында құрылған заңды тұлға мәртебесіне ие коммерциялық емес ұйым болып табылады.

2. Мемлекеттік мекеме Шыңғырлау ауданы әкімдігінің 2009 жылғы жылғы 25 желтоқсандағы қаулысымен құрылды.

3. Мемлекеттік мекеменің құрылтайшысы Шыңғырлау ауданының әкімдігі болып табылады.

4. Тиісті саланың уәкілетті органы, сондай-ақ оған байланысты мемлекеттік мекеменің мүлкіне қатысты құқық субъектісінің функцияларын жүзеге асыратын орган "Батыс Қазақстан облысы Шыңғырлау ауданының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі" мемлекеттік мекемесі болып табылады.

5. Мемлекеттік мекеменің мемлекеттік тілде толық атауы – "Батыс Қазақстан облысы Шыңғырлау ауданының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімінің аудандық орталықтандырылған кітапхана жүйесі" коммуналдық мемлекеттік мекемесі. Мемлекеттік мекеменің ресми тілде толық атауы – коммунальное государственного учреждение "Районная централизованная библиотечная система отдела культуры, развития языков, физической культуры и спорта района Шыңғырлау Западно-Казахстанской области". Мемлекеттік мекеменің мемлекеттік тілде атауын латин графикасында "Batys Qazaqstan oblysy Şyñğyrlau audanynyñ мәдениет, tilderdi damytu, дене shyñyqtyru jäne sport böliminiñ audandyq ortalyqtandyrylğan kitaphana jüyesi" мемлекеттік мекемесі жазуларымен қолдануға болады және ол мемлекеттік тілдегі атауымен барабар.

6. Заңды тұлғаның орналасқан жері: 091200, Батыс Қазақстан облысы, Шыңғырлау ауданы, Шыңғырлау ауылы, Исатай Тайманұлы көшесі, № 93а үй.

2. Мемлекеттік мекеменің заңдық мәртебесі

7. Мемлекеттік мекеменің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес дербес теңгерімі, банкте шоттары, бланкілері, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтаңбасы бейнеленген және мемлекеттік мекеменің атауы жазылған мөрі болады.

8. Мемлекеттік мекеме басқа заңды тұлғаны құра алмайды, сондай-ақ оның құрылтайшысы (қатысушысы) бола алмайды, Қазақстан Республикасы заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда.

9. Мемлекеттік мекеме өзінің міндеттемелері бойынша өзінің кепілдігіндегі ақшамен жауап береді. Мемлекеттік мекемеде ақша жеткіліксіз болған кезде оның міндеттемелері бойынша Қазақстан Республикасы немесе әкімшілік-аумақтық бірлік тиісті бюджет қаражатымен субсидиарлық жауапты болады.

10. Мемлекеттік мекеменің азаматтық-құқықтық мәмілелері, олардың Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің аумақтық қазынашылық бөлімшелерінде міндетті тіркелгеннен кейін, күшіне енеді.

3. Мемлекеттік мекеме қызметінің мәні мен мақсаттары

11. Мемлекеттік мекеме қызметінің мәні халыққа кітапханалық-ақпараттық қызмет көрсету болып табылады.

12. Мемлекеттік мекеме қызметінің мақсаты: халыққа ақпаратқа, білімге және мәдени құндылықтарға қолжетімділікті қамтамасыз ету, кітапханаларды бір жүйеге біріктіру арқылы қызмет сапасын арттыру болып табылады.

13. Мемлекеттік мекеме мақсатқа қол жеткізу үшін мынадай қызмет түрлерін жүзеге асырады:

1) оқырмандардың білім мен ақпаратты еркін және шектеусіз пайдалануда қол жеткізуді қамтамасыз ету, оқырмандардың және мекемелердің сұраныстарын қанағаттандыру. Оқырмандарға жоғары сапалы қызмет көрсету;

2) оқырмандардың ақпараттық білімі мен ізденістерін өркендеуіне тәрбиелеу;

3) оқырмандардың ақпараттық оқу мәдениетін тәрбиелеу, кітапхана пайдалануда көмек көрсету;

4) ауданның өзіндік ерекшеліктері мен міндеттерін негізге ала отырып, аудан кітапханаларының кітап қорын сапалы әдебиеттермен толықтыру;

5) Кітапты насихаттауда жаңашыл әдістерімен формаларды енгізе отырып, ақпараттық – библиографиялық құралдарды қолдану, кітапхана кітап қорын толығымен насихаттау;

6) қызметкерлердің заңды құқықтарын, шығармашылық қызығушылықтарын қорғау ;

7) орталықтандырылған кітапхана жүйесінің материалдық техникалық базасын нығайту;

8) басқа мәдени – ағарту мекемелерімен, білім беру жүйесі, баспасөз мекемелерімен қарым-қатынаста жұмыстар жүргізу;

9) ауылдық кітапханашыларға әдістемелік және практикалық көмек көрсету;

10) өз қызметін қоғамдық ұйымдармен бірлесіп жүзеге асырады;

10) кітапханалық жұмыстың барлық әдістері мен формаларын қолдана отырып, әртүрлі іс-шаралардың өткізілуін қамтамасыз ету;

11) ведомстволық кітапханаларды білікті мамандармен қамту, олардың біліктіліктерін арттыру.

12) кітапхана меншігіндегі мүліктердің сақталуына шаралар қолдану;

13) кітап қорының есебін ұйымдастыру және жүргізу. Орталықтандырылған кітапханалар жүйесінің анықтамалық-библиографиялық аппаратын жүргізу;

14) Қазақстан Республикасының заңнамаларына қаралған өзге де қызметтерді іске асыру.

14. Мемлекеттік мекемеге осы жарғыда бекітілген өз қызметінің мәні мен мақсаттарына сай келмейтін қызметті жүзеге асыруға, сондай-ақ мәмілелер жасауға тыйым салынады.

15. Мемлекеттік мекеме Қазақстан Республикасының заңдарымен немесе құрылтай құжаттарымен нақты шектелген не оның басшысының жарғылық құзыретін бұза отырып, қызмет мақсаттарына қайшы жасалған мәміле: тиісті саланың уәкілетті органның, мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның, жергілікті атқарушы органның талап-арызы бойынша жарамсыз деп танылуы мүмкін.

4-тарау. Мемлекеттік мекемені басқару

16. Мемлекеттік мекемені жалпы басқаруды тиісті саланың уәкілетті органы жүзеге асырады, ал коммуналдық мемлекеттік мекемені жергілікті атқарушы орган не аудан әкімімен жүзеге асырады.

17. Тиісті саланың уәкілетті органы немесе жергілікті атқарушы орган заңнамада белгіленген ретпен мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) мемлекеттік мекемеге мүлікті бекітіп береді;

2) мемлекеттік мекеменің жеке қаржыландыру жоспарын бекітеді;

3) мемлекеттік мекеме мүлкінің сақталуына бақылауды жүзеге асырады;

4) мемлекеттік мекеме жарғысын (ережесін) бекітеді, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізеді;

5) мемлекеттік мекеменің басқару органдарының құрылымын, құрылуы тәртібі мен өкілеттік мерзімін, мемлекеттік мекеменің шешімдер қабылдау тәртібін анықтайды;

6) мемлекеттік мекеме басшысының құқықтарын, міндеттері мен жауапкершілігін, оны лауазымынан босату негіздерін айқындайды;

7) мемлекеттік органдар болып табылатын мемлекеттік мекемелерді қоспағанда, мемлекеттік мекеменің құрылымы мен шекті штаттық санын бекітеді;

8) мемлекеттік мекеме басшысының ұсынымы бойынша оның орынбасарын (орынбасарларын) лауазымға тағайындайды және лауазымынан босатады;

9) жылдық қаржы есептілікті бекітеді;

10) мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органға мемлекеттік мекемеге берілген немесе өзінің шаруашылық қызметінің нәтижесінде олар сатып алған мүлікті алып қоюға немесе қайта бөлуге жазбаша келісімін береді;

11) мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның келісімі бойынша мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыруды және таратуды жүзеге асырады (жергілікті атқарушы

органның немесе аудан әкімімен) коммуналдық мемлекеттік мекемеде қайта ұйымдастыру және тарату туралы шешім қабылдайды;

12) осы жарғының және Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

18. Мемлекеттік мекеме басшысы тиісті саланың уәкілетті органымен немесе жергілікті атқарушы органымен қызметке тағайындалады және қызметтен босатылады.

19. Мемлекеттік мекеменің басшысы мемлекеттік мекеме жұмысын ұйымдастырады және басшылық етеді, тиісті саланың уәкілетті органына (жергілікті атқарушы органына) тікелей бағынады және мемлекеттік мекемеге жүктелген міндеттер мен олардың өз функцияларын жүзеге асыруына жеке жауапты болады.

20. Мемлекеттік мекеменің басшысы дара басшылық қағидаты бойынша әрекет етеді және мемлекеттік мекеме қызметінің барлық мәселелерін Қазақстан Республикасының заңнамасында және осы жарғыда (ережеде) айқындалатын өз құзыретіне сәйкес дербес шешеді.

21. Мемлекеттік мекеме басшысының мемлекеттік мекемемен жарғылық емес қызметті жүзеге асыруға бағытталған әрекеті еңбек міндеттемелерін бұзу болып табылып, тәртіптік және материалдық жауапкершілікке әкеледі.

22. Мемлекеттік мекеменің қызметті жүзеге асыруы барысында мемлекеттік мекеме басшысы Қазақстан Республикасы заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) мемлекеттік мекеме атынан сенімхатсыз әрекет етеді;

2) мемлекеттік органдарда, басқа да ұйымдарда мемлекеттік мекеменің мүддесін білдіреді;

3) шарттар жасайды;

4) сенімхаттар береді;

5) мемлекеттік мекеменің іссапарларға, тағылымдамаға, қызметкерлерді қазақстандық және шетелдік оқу орталықтарында оқытуға және қызметкерлердің біліктілігін жоғарылатудың өзге де түрлеріне байланысты тәртібі мен жоспарларын бекітеді;

6) банк шоттарын ашады;

7) барлық қызметкерлер үшін міндетті бұйрықтар шығарады және нұсқаулар береді;

8) тиісті саланың уәкілетті органы немесе жергілікті атқарушы орган тағайындайтын қызметкерлерден басқа, мемлекеттік мекеме қызметкерлерін жұмысқа қабылдайды және жұмыстан босатады;

9) мемлекеттік мекеме қызметкерлеріне, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес көтермелеу және жазалау шараларын қолданады;

10) өз орынбасарының (орынбасарларының) және мемлекеттік мекеменің өзге де басшы қызметкерлерінің міндеттері мен өкілеттіктер аясын айқындайды;

11) оған Қазақстан Республикасы заңнамасымен, осы жарғымен (ережемен) және тиісті саланың уәкілетті органы немесе жергілікті атқарушы органнымен жүктелген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

5-тарау. Мемлекеттік мекеме мүлкінің құрылу тәртібі

23. Мемлекеттік мекеме мүлкін құны оның теңгерімінде айқындалатын заңды тұлғаның активтері құрайды. Мемлекеттік мекеменің мүлкі мыналардың:

- 1) оған меншік иесі берген мүлік;
- 2) өз қызметі барысында сатып алған мүлік (ақшалай кірістерді қоса алғанда);
- 3) Қазақстан Республикасының заңнамасымен тыйым салынбаған өзге де қаржық өздері себінен құрылады.

24. Мемлекеттік мекеме дербес иеліктен шығаруға немесе оған бекітілген мүлік пен оған смета қаражаты бойынша мүлікке өзгеше тәсілмен иелік етуге бөлінген құқығы жоқ.

25. Егер Қазақстан Республикасының заңдарымен мемлекеттік мекемеге кіріс әкелетін қызметті жүзеге асыру құқығы берілсе, онда "Мемлекеттік мүлік туралы" Қазақстан Республикасының Заңының 161-бабының 2-тармағында көзделген салаларында мемлекеттік мекемелер өндіретін тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) өткізуден түсетін ақшаны қоспағанда, мұндай қызметтен алынған ақша тиісті бюджеттің есебіне жатқызылады.

26. Егер Қазақстан Республикасының заңдарында қосымша қаржыландыру көзі белгіленбесе, мемлекеттік мекеменің қызметі тиісті саланың уәкілетті органы немесе жергілікті атқарушы органның бюджетінен не Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бюджетінен (шығыстар сметасынан) қаржыландырады.

27. Мемлекеттік мекеме бухгалтерлік есеп жүргізеді және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес есептілік ұсынады.

28. Мемлекеттік мекеменің қаржылық-шаруашылық қызметін тексеру және ревизияны Қазақстан Республикасы заңнамасында белгіленген тәртіппен тиісті саланың уәкілетті органы (жергілікті атқарушы органы) жүзеге асырады.

6-тарау. Мемлекеттік мекемедегі жұмыс тәртібі

29. Мемлекеттік мекеменің жұмыс тәртібі ішкі еңбек тәртібінің қағидаларымен белгіленеді және Қазақстан Республикасы еңбек заңнамасының нормаларына қайшы келмеуі тиіс.

7-тарау. Құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

30. Мемлекеттік мекеменің құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу тиісті саланың уәкілетті органының немесе жергілікті атқарушы органның

шешімі бойынша жүзеге асырылады, және "Заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркеу туралы" Қазақстан Республикасы Заңға сәйкес аймақты тіркеу органдарында тіркеледі.

8-тарау. Мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыру және тарату шарттары

31. Мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыру және тарату жергілікті атқарушы органның шешімі немесе аудан әкімінің келісімі бойынша жүргізіледі.

32. Мемлекеттік заңды тұлға, заңнамалық актілермен басқа да негіздер бойынша таратылуы мүмкін.

33. Егер Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше белгіленбесе, мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыруды және таратуды мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның келісімі бойынша тиісті саланың уәкілетті органы жүзеге асырады.

34. Коммуналдық мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыруды және таратуды жергілікті атқарушы орган жүзеге асырады.

35. Кредит берушілердің талаптарын қанағаттандырғаннан кейін қалған таратылған мемлекеттік мекемені мүлкін мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті орган немесе жергілікті атқарушы орган қайта бөледі.

36. Таратылған мемлекеттік мекеменің мүлкін өткізу нәтижесінде алынған қаражатты қоса алғанда, осы мекеменің кредиторлардың талаптары қанағаттандырылғаннан кейін қалған ақшасы тиісті бюджет кірісінің есебіне жатқызылады.

9-тарау. Мемлекеттік мекеменің филиалдары мен өкілдіктері туралы мәліметтер

37. Мемлекеттік мекемеде келесі ауылдық кітапханалар бар:

1. Аудандық балалар кітапханасы
2. Ащысай модельді ауылдық кітапханасы;
3. Амангелді ауылдық кітапханасы;
4. Ақбұлақ ауылдық кітапханасы;
5. Ардақ ауылдық кітапханасы;
6. Ақшат ауылдық кітапханасы;
7. Қарағаш ауылдық кітапханасы;
8. Ақсуат ауылдық кітапханасы;
9. Қайыңды ауылдық кітапханасы;
10. Алмаз ауылдық кітапханасы;
11. Сегізсай ауылдық кітапханасы;
12. Ұрысай ауылдық кітапханасы;
13. Шоқтыбай модельді ауылдық кітапханасы;
14. Қызылкөл ауылдық кітапханасы;

15. Жаңакүш ауылдық кітапханасы;
16. Ақтау модельді ауылдық кітапханасы;
17. № 1 кітапхана-филиал кітапханасы;
18. Дән ауылдық кітапханасы.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК